

การพัฒนาหน่วยอบรม ประชาชนประจำตำบล

โดย

พระสุธีรัตนบัณฑิต ดร.

พระศรีสมโพธิ ดร. และ คณะ

โครงการพัฒนาสุขภาพและการเรียนรู้ตามแนวพระพุทธศาสนา (สรว.)
สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

การพัฒนาหน่วยอบรม ประชาชนประจำตำบล

โดย

พระสุธีรัตนบัณฑิต ดร.

พระศรีสมโพธิ ดร. และ คณะ

โครงการพัฒนาสุขภาพและการเรียนรู้ตามแนวพระพุทธศาสนา (สสว.)
สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

คณะที่ปรึกษา

สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า

กรรมการมหาเถรสมาคม
เจ้าอาวาสวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ

พระพรหมวชิรญาณ

กรรมการมหาเถรสมาคม
เจ้าอาวาสวัดยานนาวา

พระพรหมติลก ดร.

เจ้าคณะกรุงเทพมหานคร
กรรมการมหาเถรสมาคม
เจ้าอาวาสวัดสามพระยา

พระพรหมบัณฑิต
ศาสตราจารย์ ดร.

เจ้าคณะภาค 2
กรรมการมหาเถรสมาคม
อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เจ้าอาวาสวัดประยุรวงศาวาสวรวิหาร

พระพรหมเสนาบดี

เจ้าคณะภาค 7
เจ้าอาวาสวัดปทุมคงคา

พระราชเวที

รองเจ้าคณะภาค 12
วัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามราชวรมหาวิหาร

พระราชวรเมธี ดร.

รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วัดประยุรวงศาวาสวรวิหาร

พระราชวรมนี ดร.

รองเจ้าคณะภาค 6
รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิต
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วัดสังเวชวิศยาราม

นายแพทย์ชาญวิทย์ วสันต์ธนารัตน์

ผู้อำนวยการสำนักสนับสนุนสุขภาพองค์กร สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

คณะผู้จัดทำ

พระสุธีรัตนบัณฑิต ดร.

ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วัดสุทธจินดาราม

พระอุดมปริชาญาณ ดร.

วัดโตนดวิทยาราม

นายสายชล ปัญญชิต

นายภูเบศ วณิชชาบนท์

นายพงษ์พัฒน์ ไหมจันทร์ดี

นางสาวนัชชา ทากุดเรือ

นายธนันท์รัฐ ประเสริฐศิลป์

นางสาวยอดขวัญ รุ่งนกนกนาถ

พระศรีสมโพธิ ดร.

วัดปากน้ำภาษีเจริญ

พระสิทธิธรรมวิเทศ

วัดสระเกศราชวรมหาวิหาร

อนุโมทนากถา

สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ทรงประทานพระพุทธดำรัสแก่พระอรหันต์ ๖๐ องค์ เมื่อคราวส่งไปประกาศพระศาสนาครั้งแรกว่า “จรถ ภิกขเว จาริกิ พหุชนหิตาย พหุชนสุขาย โลกานุกมปาย อตถาย หิตาย สุขาย เทวมนุสสานิ. แปลความว่า เธอทั้งหลาย จงจาริกไป เพื่อประโยชน์และความสุขแก่คนหมู่มาก เพื่ออนุเคราะห์โลก เพื่อประโยชน์เกื้อกูลและความสุขแก่ทวยเทพและมนุษย์ทั้งหลาย”

จากพระพุทธดำรัสดังกล่าว ย่อมแสดงให้เห็นพระพุทธประสงค์ที่จะให้พระสงฆ์สาวกได้ช่วยเหลือ หรือสงเคราะห์ประชาชน โดยมุ่งให้ประชาชนได้รับประโยชน์และความสุขจากพระธรรม

งานหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล หรือ หน่วย อ.ป.ต. เป็นงานของคณะสงฆ์ที่เกิดขึ้นด้วยวิสัยทัศน์อันยาวไกลของเจ้าพระคุณสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ฟื้น ชุตินฺธโร ป.ธ.๙) หลวงพ่อสมเด็จวัดสามพระยา เพื่อช่วยเหลือสังคม และตอบแทนคุณของประชาชนที่ให้ความอุปถัมภ์บำรุงพระพุทธศาสนาด้วยหลักธรรม ๘ ประการ คือ ศีลธรรมวัฒนธรรม สุขภาพอนามัย สัมมาชีพ สันติสุข ศึกษาสงเคราะห์ สาธารณสงเคราะห์ กตัญญูกตเวทิตาธรรม และสามัคคีธรรม ได้ดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๘ และมีการปรับปรุงระเบียบครั้งล่าสุดเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๖ สืบมาถึงปัจจุบัน รวมเป็นเวลา ๔๔ ปีแล้ว

งานหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล จึงเป็นงานสังคมสงเคราะห์จากสังคมรากหญ้าโดยความร่วมมือของคณะสงฆ์กับส่วนราชการและประชาชนในท้องถิ่น เพื่อความมั่นคงแห่งประเทศชาติและสังคมส่วนรวม

ขออนุโมทนากับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ หรือ สสส. ที่เห็นความสำคัญในการพัฒนาหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล ให้ดำเนินกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับภารกิจการปฏิรูปกิจการคณะสงฆ์ และขอชื่นชมกับโครงการพัฒนาสุขภาวะและการเรียนรู้ตามแนวพระพุทธศาสนา สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยการสนับสนุนของ สสส. ที่ได้เป็นกำลังสำคัญในการฟื้นฟูและขับเคลื่อนการพัฒนาหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล ให้เป็นรูปธรรม เป็นต้นแบบ และเป็นแนวทางเบื้องต้น ดังปรากฏในหนังสือเล่มนี้

ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัย โปรดอำนวยพรให้ทุกท่านที่มีส่วนร่วมด้วยช่วยกันในการดำเนินการพัฒนาหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลทุกแห่งทั่วประเทศ จงเป็นผู้มีความสุขความเจริญ โดยทั่วหน้ากัน เทอญ ฯ

(สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า)

เจ้าอาวาสวัดปากน้ำ

กรรมการมหาเถรสมาคม

สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า
เจ้าอาวาสวัดปากน้ำ
กรรมการมหาเถรสมาคม

คำนำ

การพัฒนาหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล (อ.ป.ต.) ให้ดำเนินกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับภารกิจการปฏิรูปกิจการคณะสงฆ์ ถือเป็นอีกบทบาทหนึ่งที่พระสงฆ์จะต้องส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมเพื่อสร้างบทบาทการมีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกันระหว่างองค์กรทางพระพุทธศาสนา องค์กรภาครัฐและองค์กรภาคประชาชน ทั้งนี้เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต คุณค่าทางจิตใจและปัญญา ให้คนในชุมชนคำนึงหลักการอยู่ร่วมกันอย่างสามัคคี ส่งเสริมความสงบสุข ตลอดจนประพฤติปฏิบัติตนอย่างสอดคล้องกับความดีงามของสังคม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทางพระพุทธศาสนาที่พยายามส่งเสริมให้บุคคลและสังคมเป็นมิตรต่อผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม อันมีหลักภาวนา 4 เป็นหลักพื้นฐานในการที่จะใช้ส่งเสริมความสามัคคีในสังคมได้ เพราะหลักการดังกล่าวให้ความสำคัญกับการพัฒนา

- (1) กายภาวนา ที่มุ่งเน้นการพัฒนาตนเองให้พร้อมทั้งสุขภาพะ ปัญญาและสภาพแวดล้อมที่กายภาพ
- (2) ศิลภาวนา ที่มุ่งเน้นการพัฒนาพฤติกรรมและการดำเนินชีวิตให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนร่วม
- (3) จิตใจภาวนา ที่มุ่งเน้นการยกระดับการพัฒนาจิตใจให้มีความสุขจิตในการดำเนินชีวิต
- (4) ปัญญาภาวนา ที่มุ่งเน้นการพัฒนาองค์ความรู้บูรณาการกับศีลธรรมและการพัฒนาอย่างยั่งยืน

สำหรับเอกสาร “การพัฒนาหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล (อ.ป.ต.)” เกิดขึ้นโดยความร่วมมือของคณะกรรมการสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อันมี พระพรหมบัณฑิต ศาสตราจารย์ ดร. อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และ กรรมการมหาเถรสมาคม ซึ่งเป็นผู้ให้นโยบายต่อการผลักดันให้สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ คำนึงถึงการส่งเสริมความรู้สนับสนุนการดำเนินกิจการของคณะสงฆ์ ผ่านการสนับสนุนของสำนักสนับสนุนสุขภาวะองค์กร สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ จึงได้เกิดเอกสารที่มีเป้าหมายในการสนับสนุนการดำเนินกิจการคณะสงฆ์ โดยเฉพาะเป็นแนวทางให้การพัฒนาหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล (อ.ป.ต.) ให้สามารถสร้างการเรียนรู้และปลูกฝังศรัทธาทางพระพุทธศาสนา ตลอดจนเข้าใจคุณค่าของการสร้างสังคมสันติสุขตามแนวประชารัฐร่วมกันต่อไป

คณะผู้จัดทำ

สารบัญ

หน้า 1 หน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล

หน้า 3 ศีลธรรมและวัฒนธรรม

หน้า 7 สุขภาพและอนามัย

หน้า 11 สัมมาชีพ

หน้า 15 สันติสุข

หน้า 19 ศึกษาสงเคราะห์

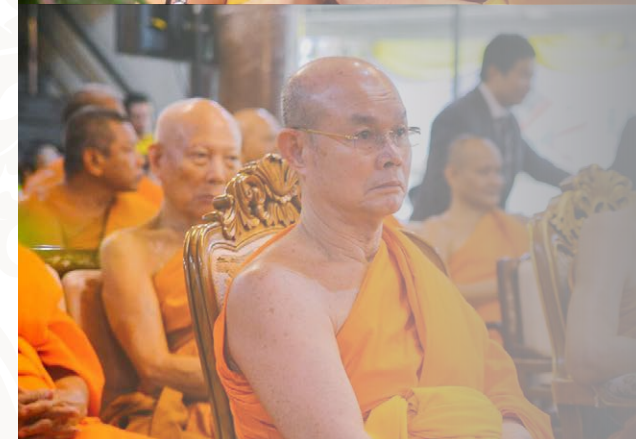
หน้า 23 สาธารณสงเคราะห์

หน้า 27 กตัญญูทศเวทิตาธรรม

หน้า 31 สามัคคีธรรม

หน้า 35 หลักการของหน่วยอบรม
ประชาชนประจำตำบล

หน้า 36 เครื่องมือดำเนินกิจกรรม

หน้า 41 ระเบียบของมหาเถรสมาคม
ว่าด้วยการเลือกตั้งหน่วยอบรม
ประชาชนประจำตำบล พ.ศ. 2546

หน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล

หน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล เป็นหน่วยงานที่มหาเถรสมาคม ได้ตั้งขึ้น เพื่อมอบหมายให้เจ้าอาวาสได้ใช้หน้าที่ปกครองงานเพื่อสงเคราะห์และสนับสนุนประชาชน ภายในตำบลที่ตั้งอยู่ เพื่อให้เกิดเป็นประโยชน์ความสูง และการนำหลักการทำงานตามแนวพระพุทธศาสนาไปเผยแพร่ ตลอดจนบูรณาการร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ เพื่อให้เกิดการพัฒนาต่อพื้นที่ของตนเอง

ดังนั้นการพัฒนาหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลให้สามารถดำเนินกิจกรรม ได้ตามเป้าหมายและยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการคณะสงฆ์ จะเป็นการปลูกฝังศรัทธาพระพุทธศาสนา และการดำรงตนอย่างมีศีลธรรมและจริยธรรมให้เกิดตั้งแต่เยาวชน รวมทั้งเริ่มต้นจากท้องถิ่นต่างๆ ทั่วประเทศ เพื่อสร้างให้วัด พุทธศาสนทายาท ตลอดจนหน่วยงานภาครัฐ สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนไทยให้เจริญก้าวหน้าขึ้นอย่างยั่งยืนต่อไป

1

ศีลธรรมและวัฒนธรรม

ศีลธรรมและวัฒนธรรม การขับเคลื่อนกระบวนการดำเนินงานให้เกิดกิจกรรม ที่สามารถส่งเสริมให้หน่วยงานต่างๆ โดยเฉพาะสถาบันการศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เข้ามาร่วมมือบทบาทกับวัดในการบูรณาการกิจกรรมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ความประพฤติ ตลอดจนการสืบทอดประเพณีและ วัฒนธรรมไทยให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันในชุมชน โดยมีเป้าหมาย สำคัญเพื่อยกระดับคุณภาพจิตใจ ปัญญาโดยสามารถสอดแทรก องค์ความรู้ทางพระพุทธศาสนาเป็นพื้นฐานของการส่งเสริม กระบวนการพัฒนากิจกรรมในรูปแบบที่หลากหลายและเหมาะสมกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรม

พิพิธภัณฑพิณบ้านวัดฝ่งคลอง (ไทยพวน)

ตำบลปากหวาย อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก

สถานที่รวบรวมองค์ความรู้และภูมิปัญญาของชาวไทยพวน ก่อตั้งขึ้นโดยพระครูวิริยานุโยค (สมบัติ บุญประเสริฐ) เจ้าอาวาสวัดฝ่งคลอง ที่ตระหนักถึงคุณค่าของมรดกภูมิปัญญาวัฒนธรรมทางชาติพันธุ์ ภายในมีการจัดแสดงสิ่งของเครื่องใช้โบราณ นิทรรศการความรู้ทั้งในด้านประวัติศาสตร์ วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ ประเพณี จารีต วัฒนธรรม ความคิด ความเชื่อ และความศรัทธาของชาติพันธุ์ไทยพวน เพื่อให้สิ่งเก่าแก่ที่มีคุณค่ากลับมามีชีวิตและมีตัวตนอีกครั้ง ได้รับความร่วมมือจากชาวบ้านในพื้นที่ในการรวบรวมสิ่งของเครื่องใช้ โดยมีวัดฝ่งคลองและโรงเรียนในอำเภอบ้านปากพลีทำหน้าที่ในการรวบรวมองค์ความรู้และภูมิปัญญาดั้งเดิมเพื่อรักษาไว้ให้กับคนรุ่นต่อไป พิพิธภัณฑพิณบ้านวัดฝ่งคลอง (ไทยพวน) ยังเป็นสถานที่ในการทำกิจกรรมที่สำคัญของชุมชน ทั้งกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา โดยชาวบ้านยึดถือหลักฮีตสิบสอง คลองสิบสี่ ซึ่งเป็นขนบธรรมเนียมที่คนไทยพวนยึดถือ เป็นคุณธรรมและศีลธรรมในการดำรงชีวิต ชาวบ้านจึงมีความผูกพันและภาคภูมิใจในสถานที่นี้เป็นอย่างมาก นอกจากจะเป็นสถานที่ทำกิจกรรมและเก็บรวบรวมองค์ความรู้และภูมิปัญญาที่ทรงคุณค่าแล้ว พิพิธภัณฑพิณบ้านวัดฝ่งคลอง (ไทยพวน) ยังเป็นสถานที่ขับเคลื่อนงานคณะสงฆ์ในเรื่องอื่นๆ อาทิ การเป็นศูนย์กลางในการขับเคลื่อนงานด้านสุขภาวะประจำตำบล โดยความร่วมมือระหว่างคณะสังฆมณฑล มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ จึงกล่าวได้ว่าเป็นสถานที่ที่ใช้หลักคิด “บวร” ในการทำงานอย่างมีส่วนร่วมที่แท้จริง

พิพิธภัณฑพิณบ้านวัดฝ่งคลอง (ไทยพวน)
ที่อยู่ 33 หมู่ที่ 4 ตำบลปากหวาย อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก
เปิดทำการตั้งแต่ 08.30 – 17.30 น.
FACEBOOK @watfangklong.thaipun1
เบอร์โทรศัพท์ 03-739-9833

2

สุขภาพและอนามัย

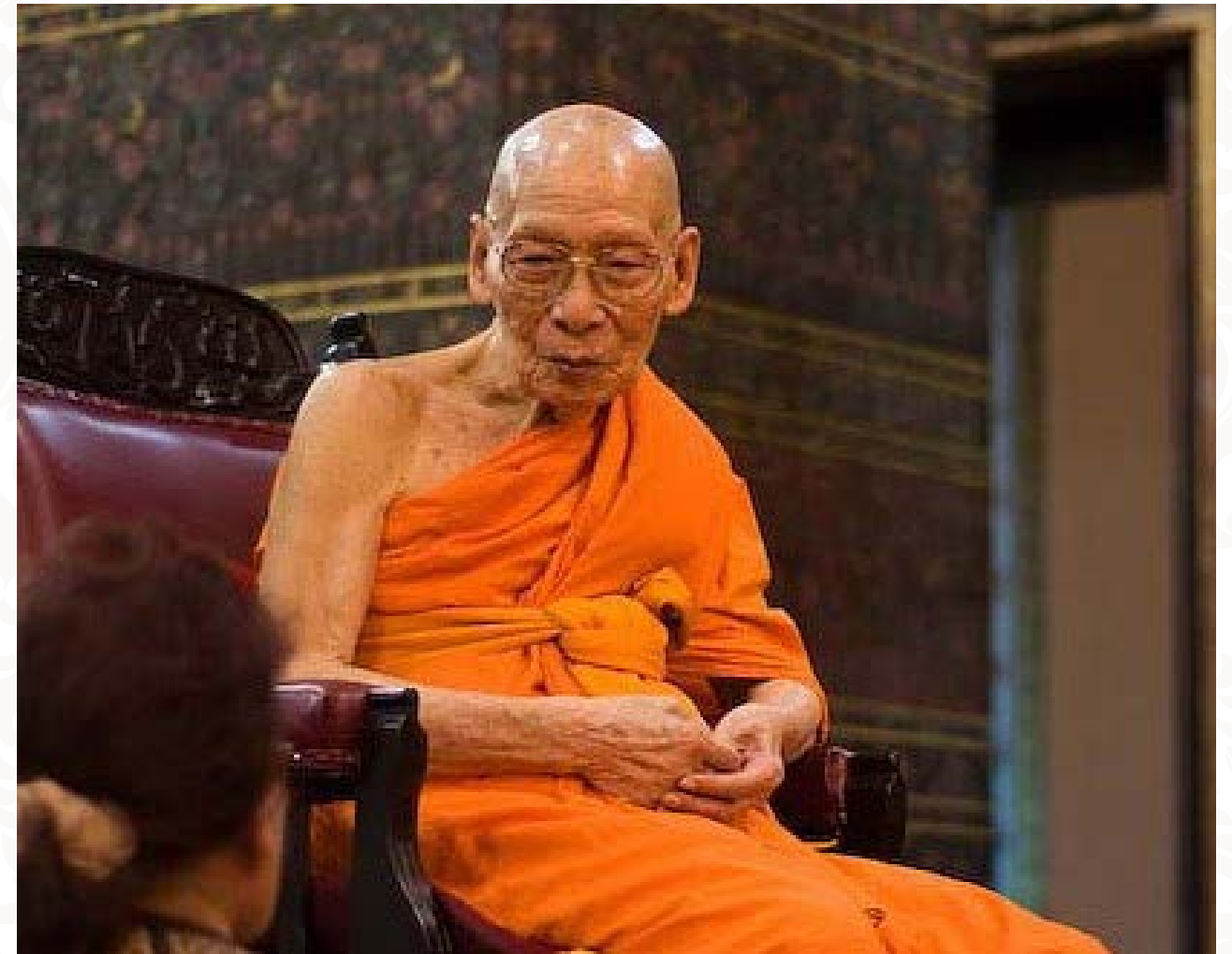
สุขภาพและอนามัย การพัฒนาให้หน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล สามารถร่วมมือกับหน่วยงานด้านสาธารณสุขและการบริการสุขภาพ ทั้งในภาครัฐและภาคประชาสังคมเพื่อให้เกิดการเผยแพร่องค์ความรู้ กระบวนการและกิจกรรมที่สร้างภูมิคุ้มกันทางสุขภาวะ ตลอดจนเปิดสถานที่วัดให้เป็นบริเวณส่งเสริมกิจกรรมทางกายและการบริโภคอย่างถูกต้องตามโภชนาการ นอกจากนี้ยังสามารถใช้แนวคิดที่สืบเนื่องจากการพัฒนาธรรมนุญสุขภาวะพระสงฆ์และธรรมนุญสุขภาวะชุมชนให้เกิดการประโยชน์และนำไปสู่การเป็นสถานที่ต้นแบบในการดำเนินกิจกรรมได้ด้วย เป้าหมายสำคัญคือเพื่อสร้างให้เกิดการดูแลสุขภาวะองค์รวมของคนในชุมชน ทั้งพระสงฆ์และฆราวาสให้ดีและปราศจากโรคภัย โดยมีวัดและพระสงฆ์เป็นภาคีในการดำเนินงานการพัฒนาสุขภาพอนามัยร่วมด้วย

มูลนิธิพระธรรมปัญญาบดี (ถาวร เจริญพานิชย์)

องค์กรทางพระพุทธศาสนากับงานด้านสุขภาพอนามัย ถือเป็นสิ่งที่มีความเกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน โดยประเด็นเรื่องสุขภาพอนามัย ที่ปัจจุบันยังขาดคุณภาพและความไม่เพียงพอต่อความต้องการของคนในสังคม ด้วยงบประมาณและบุคลากรที่มีอยู่อย่างจำกัด และส่วนใหญ่ยังคงกระจุกตัวอยู่เฉพาะในเมืองหลวง คนชนบทหรือผู้ที่อยู่ห่างไกลจึงยังคงไม่สามารถเข้าถึงบริการทางการแพทย์ที่ดีและมีคุณภาพได้ มูลนิธิพระธรรมปัญญาบดี โดยพระธรรมปัญญาบดี (ถาวร ตีสถานุกโร) อดีตเจ้าอาวาสวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม ถือเป็นพระมหาเถระผู้มีคุณูปการต่องานด้านการพัฒนาสุขภาพอนามัยเป็นอย่างยิ่ง โดยท่านเป็นผู้อุปถัมภ์สำคัญที่สนับสนุนงานด้านสาธารณสุขในหลายแห่ง อาทิ เป็นผู้บริจาคที่ดินสำหรับสร้างโรงพยาบาลพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี รวม 12 ไร่ 81 ตารางวา ก่อตั้งอาคาร 99 ปี พระธรรมปัญญาบดี (ถาวร เจริญพานิช) และศาลาถาวรวัตถุเพื่อใช้ในการทำกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับทางการแพทย์และบริการด้านสุขภาพแก่ผู้ป่วยและประชาชนทั่วไปของโรงพยาบาลพรหมบุรี บริจาคทรัพย์ให้โรงพยาบาลสมเด็จพระสังฆราช องค์ที่ 17 จังหวัดสุพรรณบุรี โดยดำเนินงานด้านสาธารณสุขสงเคราะห์กับสาธารณสุขภายใต้มูลนิธิพระธรรมปัญญาบดี (ถาวร เจริญพานิช) เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและลดความเหลื่อมล้ำในเรื่องสุขภาพให้กับประชาชนทั่วไป เป็นการสืบสานปณิธานของพระพุทธศาสนา ตลอดจนสร้างให้องค์กรทางพระพุทธศาสนาเข้ามามีส่วนร่วมกับงานด้านการพัฒนาสุขภาพอนามัยของคนในสังคมมากยิ่งขึ้น

มูลนิธิพระธรรมปัญญาบดี (ถาวร เจริญพานิช)
ที่อยู่ วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม พระบรมหาราชวัง
เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร
FACEBOOK มูลนิธิพระธรรมปัญญาบดี (ถาวร เจริญพานิช)
เบอร์โทรศัพท์ 02-225-9595

3

สัมมาชีพ

สัมมาชีพ การพัฒนาให้หน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล มีส่วนต่อการยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนตามแนว พระพุทธศาสนา โดยคำนึงถึงการส่งเสริมอาชีพและการสร้างรายได้ให้กับชุมชนท้องถิ่น บนพื้นฐานของการประกอบกิจกรรมการ งานอย่างสุจริต ไม่เอารัดเอาเปรียบสังคมและชุมชน รวมทั้งปลูก ฝังค่านิยมและความประพฤติที่สร้างให้เยาวชนเชื่อมั่นในความ ซื่อสัตย์สุจริต ตลอดจนสร้างความเข้าใจต่อกระบวนการและ คุณค่าของหลักการเศรษฐกิจพอเพียงที่มีเป้าหมายอย่างสูงสุด คือการพัฒนาตนเอง เศรษฐกิจและสังคมให้มีความยั่งยืน

ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงและสุขภาวะวิถีพุทธ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
ตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

ก่อตั้งโดยพระโสภณพัฒนบัณฑิต รศ.ดร. (สุกัญญา อรุโณ) รองเจ้าคณะจังหวัดขอนแก่น รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น และผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดธาตุ พระอารามหลวง จังหวัดขอนแก่น ภายใต้การสนับสนุนของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงและสุขภาวะวิถีพุทธ มุ่งตอบสนองในการแก้ปัญหาและพัฒนาองค์ความรู้ด้านการเกษตร โดยเฉพาะการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการปัญหาที่เกิดขึ้น โดยเน้นให้เกษตรกรลดการทำเกษตรเชิงเดี่ยวที่มุ่งตอบสนองแต่เรื่องของกำไร แล้วหันมาทำเกษตรเชิงพุทธที่มุ่งตอบสนองต่อการคิดถึงส่วนรวมและสิ่งแวดล้อมให้มากขึ้น แบ่งปันผลผลิตซึ่งกันและกันอย่างเอื้ออาทร และฟื้นฟูความเป็นวิถีชุมชนท้องถิ่นให้กลับมามั่นคงเช่นเดิม เพื่อให้ชุมชนมีความเข้มแข็งและสามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืนและถาวร โดยได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากชาวบ้าน หน่วยงานราชการและคณะสงฆ์ในพื้นที่ โดยปัจจุบันได้จัดนิทรรศการให้ความรู้เกี่ยวกับ “ศาสตร์พระราชา ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อเป็นองค์ความรู้สำหรับผู้ที่มาเยี่ยมชม ตลอดจนการจัดกิจกรรม “ปลูกข้าว ปลูกธรรม นำสู่วิถีพอเพียง” เพื่อให้นิสิตและบุคลากรของมหาวิทยาลัยฯ ได้เรียนรู้และทดลองปลูกข้าว และพืชผักชนิดต่างๆ ในแปลงสาธิต

ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงและสุขภาวะวิถีพุทธ
สถานที่ตั้ง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตขอนแก่น
ตำบลโคกสี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น
เบอร์โทรศัพท์ 043-283-546

4

สันติสุข

สันติสุข การพัฒนาให้ชุมชนสามารถอยู่อาศัยร่วมกันได้อย่างสงบสุข มีความปลอดภัยและเข้าใจความแตกต่างหลากหลายทางความคิด โดยหน้าที่ของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลคือช่วยส่งเสริมให้เกิดการเผยแพร่องค์ความรู้และหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่สอดคล้องกับการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข เข้าใจความแตกต่างและหลากหลายของบริบททางสังคมและวัฒนธรรม โดยมีเป้าหมายเพื่อให้เห็นคุณค่าของการไม่เบียดเบียนผู้อื่นบนหลักการของการรักษาศีล 5 ทั้งนี้ พระสงฆ์และวัดสามารถใช้สถานที่และโอกาสของการที่วัดเป็นพื้นที่ศูนย์กลางชุมชน พัฒนาจิตใจและประสานหน่วยงานภาครัฐ ตลอดจนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เข้ามาแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และพบปะประชาชน เพื่อร่วมวางแผนทางการสร้างสันติสุขร่วมกันได้

มหาวิทยาลัยพุทธเศรษฐศาสตร์

ไร่เชิญตะวัน ตำบลห้วยสัก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

มหาวิทยาลัยพุทธเศรษฐศาสตร์ มีที่มาจากการที่ลูกศิษย์ได้ถวายที่ดินให้พระมหาภูมิจัย วชิรเมธี ซึ่งในอดีตเป็นไร่ลื่นจี จากนั้นจึงถูกสร้างให้เป็นศูนย์วิปัสสนาชื่อว่า “ศูนย์วิปัสสนาไร่เชิญตะวัน” และได้รับการพัฒนาเป็นมหาวิทยาลัยพุทธเศรษฐศาสตร์ (Mahavijjalaya of Buddhist Economics) เพื่อเป็นสถาบันการศึกษาทางเลือก โดยนำเสนอกระบวนการพัฒนาที่ยั่งยืนบนฐานคิดของพุทธศาสนา

พระมหาภูมิจัย วชิรเมธี หรือที่รู้จักในนาม ว.วชิรเมธี ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดพระสิงห์ พระอารามหลวง จังหวัดเชียงราย ถือเป็นพระนักคิด นักเขียน ที่มีผลงานเป็นที่ประจักษ์อย่างมากมาย เป็นที่รู้จักผ่านการนำหลักธรรมบูรณาการร่วมกับศาสตร์สมัยใหม่ มีเนื้อหาการนำเสนอหลักธรรมที่เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสามารถเข้าถึงคนในปัจจุบันได้อย่างดี นอกจากนี้ยังเป็นพระสงฆ์ที่สนใจงานพัฒนากับการทำงานในประเด็นเรื่องสันติสุข ผ่านการก่อตั้งสถาบันและมูลนิธิต่างๆ มากมาย อาทิเช่น สถาบันวิมุตตยาลัย สถาบันที่มุ่งเน้นการส่งเสริมการศึกษา ค้นคว้า วิจัย และพัฒนาองค์ความรู้ทางพระพุทธศาสนาให้เป็นขุมคลังทางปัญญาสำหรับมนุษยชาติ เป็นสถานที่สำหรับส่งเสริมการเจริญสมาธิภาวนาอันเป็นรากฐานของการสร้างสรรค์สันติภาพโลกอย่างยั่งยืน โดยนำหลักพุทธธรรมมาแก้ปัญหาของสังคมไทย สิ่งแวดล้อม มนุษยชาติ และของโลกได้อย่างร่วมสมัย โดยใช้ยุทธศาสตร์การทำงานเผยแผ่พระพุทธศาสนาเชิงรุก สนับสนุนให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และก้าวข้ามความขัดแย้งระหว่างศาสนา เพื่อนำมนุษยชาติให้เป็นอิสระจากพันธนาการแห่งความโลภ (ความอยาก) ความโกรธ (ความรุนแรง) และความหลง (ความด้อยการศึกษา) นำไปสู่ชุมชนแห่งการเป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน ที่พร้อมอุทิศตนทำงานเพื่อ สันติสุขของมวลมนุษยชาติ นอกจากนี้ยังก่อตั้งมหาวิทยาลัยพุทธเศรษฐศาสตร์ ที่เปิดสอนหลักสูตรการศึกษาทางเลือก มุ่งเน้นการพัฒนาคนให้สามารถอยู่ร่วมกับสังคมและธรรมชาติอย่างสันติสุข

มหาวิทยาลัยพุทธเศรษฐศาสตร์
ที่อยู่ ไร่เชิญตะวัน 217 หมู่ที่ 25 บ้านใหม่สันป่าหิยง
ตำบลห้วยสัก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย 57000
FACEBOOK ไร่เชิญตะวัน กำนัน ว.วชิรเมธี จ.เชียงราย
เบอร์โทรศัพท์ 084-915-6146, 087-080-7779

5

ศึกษาสงเคราะห์

ศึกษาสงเคราะห์ การสร้างให้หน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล สามารถสนับสนุนภารกิจของฝ่ายการศึกษาสงเคราะห์ของมหาเถรสมาคม โดยการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูล ที่ช่วยให้พุทธศาสนิกชนมีโอกาสดำเนินเข้ามาเรียนรู้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในวัดที่จัดการศึกษาสงเคราะห์ รวมทั้งสนับสนุนกิจกรรมให้เกิดการเผยแผ่หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาแก่เยาวชน โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างเกิดศาสนทายาทที่เห็นคุณค่าของหลักธรรมและแก่นแท้ของพระพุทธศาสนา เพื่อช่วยส่งเสริมศรัทธาและทะนุบำรุงพระพุทธศาสนาต่อไป

โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดภูเก็ต

ตำบลวอนคร อำเภอบัว จังหวัดน่าน

โรงเรียนพระปริยัติธรรม ถือเป็นองค์กรหนึ่งของสถาบันทางพระพุทธศาสนา และเป็นองค์กรทางการศึกษาที่สำคัญ นอกจากจะมีหน้าที่ในการพัฒนาศักยภาพของคนผ่านการศึกษาแล้ว โรงเรียนพระปริยัติธรรมยังสร้างความเท่าเทียมให้เกิดขึ้น โดยให้โอกาสกับผู้ที่ขาดความพร้อมในเรื่องทุนทรัพย์ ให้สามารถเข้าถึงการศึกษาเพื่อที่จะยกระดับคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นได้ และด้วยความเกี่ยวข้องกับสถาบันทางพระพุทธศาสนา โรงเรียนพระปริยัติธรรมยังเป็นสถานที่ในการอบรมคุณธรรมจริยธรรมให้กับสามเณรที่เข้าศึกษา ในลักษณะของการสร้างความรู้คู่คุณธรรม โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดภูเก็ต ถือเป็นโรงเรียนปริยัติธรรมแห่งหนึ่งที่ได้รับการยอมรับ ด้วยวิสัยทัศน์ของพระราชมุนี ดร. รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย รองเจ้าคณะภาค 6 และผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดสังฆวิชัยาราม ที่ต้องการพัฒนาบุคลากรทางพระพุทธศาสนาให้มีคุณภาพ มีจริยวัตรน่าเลื่อมใส เปี่ยมไปด้วยความรู้ทั้งทางธรรมและทางโลก จึงมีหลักบริหารและหลักสูตรที่เท่าทันต่อสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลง มีการเปิดสอนทั้งนักธรรม-บาลี และวิชาสามัญไปพร้อมกัน ปัจจุบันโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดภูเก็ตเปิดสอนตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 เป็นสถานศึกษาที่สร้างโอกาสให้กับหลายชีวิต อีกทั้งรับใช้พระพุทธศาสนาและตอบสนองต่อความต้องการของสังคมเป็นอย่างดี

โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดภูเก็ต
ที่อยู่ ตำบลวอนคร อำเภอบัว จังหวัดน่าน 55120
FACEBOOK @watphuketschool.Nan
เบอร์โทรศัพท์ 054-688-191

6

สาธารณสงเคราะห์

สาธารณสงเคราะห์ การผลักดันบทบาทให้เกิดกิจกรรม การช่วยเหลือเกื้อกูลสังคม โดยมีองค์กรทางพระพุทธศาสนา เป็นศูนย์กลางของการส่งเสริมบทบาทความร่วมมือเพื่อการ สังคมสงเคราะห์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงเวลาของการเกิดภัย พิบัติทางธรรมชาติ การดำเนินกิจกรรมสาธารณสงเคราะห์จะ สามารถช่วยส่งเสริมบทบาทการช่วยเหลือสังคมและบรรเทา ทุกข์ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐได้ เป้าหมายสำคัญของการดำเนิน กิจกรรมสาธารณสงเคราะห์คือการพัฒนาบทบาทและความร่วม มือให้องค์กรทางพระพุทธศาสนาและพระสงฆ์ เป็นส่วนหนึ่งของการดูแลสังคม รวมทั้งสามารถให้ความร่วมมือต่อภาครัฐในการ ร่วมจัดการภัยพิบัติและสงเคราะห์สังคมในสถานการณ์ต่างๆ ได้ ด้วย

ศูนย์ประสานงานเครือข่ายพระธรรมทูตอาสา

5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ตำบลเปียน อำเภอบ้านเย้ย จังหวัดสงขลา

สถานที่ประสานงานในการทำงานด้านพระพุทธศาสนาเพื่อสังคม เกิดขึ้นโดยแรงผลักดันจากเครือข่ายพระธรรมทูตอาสา 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และสำนักงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และความมั่นคง แห่งสถาบันชาติ พระศาสนา พระมหากษัตริย์ ซึ่งก่อตั้งตามดำริของเจ้าประคุณสมเด็จพระพุทธปาพจนบดี (เกี่ยว อุปเสโณ) วัดสระเกศ ราชวรมหาวิหาร อดีตประธานคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช ที่เห็นความสำคัญของการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปัจจุบันมีการดำเนินกิจกรรมเผยแผ่พระพุทธศาสนาเชิงรุกหลากหลายรูปแบบ อาทิ การสร้างเครือข่ายการทำงานให้เกิดขึ้นในแต่ละจังหวัด จังหวัดสงขลา นำโดนพระพิศาลสิทธิกิจ เจ้าอาวาสวัดแจ้ง และพระนิสิตอาสาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่มีการจัดกิจกรรมอบรมคุณธรรม จริยธรรมให้กับเยาวชน สร้างเครือข่ายเยาวชนจิตอาสา การจัดกิจกรรม “เยี่ยมพระพบปะโยม” กิจกรรมเยี่ยมผู้ป่วยติดเตียงที่ไม่สามารถเข้าวัดทำบุญได้ การขับเคลื่อนงานเป็นไปในลักษณะของธรรมจาริก อีกทั้งเมื่อเกิดเหตุอุทกภัยในพื้นที่ภาคใต้ เครือข่ายพระธรรมทูตอาสาได้เป็นกำลังหลักในการช่วยเหลือผู้ประสบภัย ผ่านการลงพื้นที่มอบเครื่องอุปโภคบริโภคให้กับประชาชน โดยไม่แบ่งศาสนา ซึ่งเครือข่ายพระธรรมทูตยังคงประสานการทำงานและมีการฝึกอบรมระหว่างกันเพื่อสืบทอดปณิธานของสมเด็จพระพุทธปาพจนบดี และเพื่อให้การสงเคราะห์ประชาชนในยามทุกข์ยากทั้งกายและใจเรื่อยมาถึงปัจจุบัน

ศูนย์ประสานงานเครือข่ายพระธรรมทูตอาสา
5 จังหวัดชายแดนภาคใต้
สถานที่ตั้ง สำนักสงฆ์บ้านระโธ ตำบลเปียน
อำเภอบ้านเย้ย จังหวัดสงขลา 90210
FACEBOOK เครือข่ายพระธรรมทูตอาสาจังหวัดสงขลา

7

กตัญญูกตเวทิตาธรรม

กตัญญูกตเวทิตาธรรม การปลุกต้นให้หน่วยอบรม
ประชาชนประจำตำบล ส่งเสริมให้เกิดแนวคิดความกตัญญูรู้คุณ
ให้เกิดขึ้นในชุมชน โดยเฉพาะการสร้างให้เยาวชนนึกถึงผู้สูงอายุ
และปวงชนียบุคคลของครอบครัว โดยองค์การทางพระพุทธศาสนา
หรือพระสงฆ์สามารถร่วมมือกับภาคีเครือข่าย ในการใช้พื้นที่
ของวัดในการจัดพื้นที่ดูแลผู้สูงอายุและการจัดกิจกรรมส่งเสริม
การอยู่ร่วมกันภายในครอบครัวด้วย เป้าหมายสำคัญคือเพื่อสร้าง
ให้เกิดชุดความคิดที่คำนึงถึงคุณค่าของการทดแทนบุญคุณ ทั้ง
ในระดับชุมชน ครอบครัวและต่อผู้มีพระคุณ เพื่อให้เกิดการดูแล
และช่วยเหลือกันอย่างแท้จริงมากขึ้น

ศูนย์การเรียนรู้ผู้สูงอายุตามแนวพระพุทธศาสนา (วัดสันติวิเวก)

ตำบลตะเคียน อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์

ด้วยสถานการณ์ปัจจุบัน ที่ผู้สูงอายุมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นในสังคมไทย โดยเฉพาะในพื้นที่ชนบท ที่ผู้สูงอายุประสบปัญหาการอยู่อาศัยเพียงลำพัง ขาดการดูแลเอาใจใส่และเสี่ยงต่อปัญหาด้านสุขภาพจิต ศูนย์การเรียนรู้ผู้สูงอายุตามแนวพระพุทธศาสนา เกิดขึ้นโดยมีพระอธิการวิชัย ธมฺมวิโป เจ้าอาวาสวัดสันติวิเวก เป็นผู้เห็นถึงความสำคัญในประเด็นดังกล่าว โดยได้รับการสนับสนุนจากโครงการพัฒนาสุขภาวะและการเรียนรู้ตามแนวพระพุทธศาสนา (สรพ.) ที่มีเป้าหมายในการสนับสนุนให้เกิดศูนย์การเรียนรู้ในพื้นที่ทั่วประเทศไทย มีการจัดทำบันทึกความร่วมมือระหว่างสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ และกองกิจการนิสิต สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย องค์การบริหารส่วนตำบลตะเคียน สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสุรินทร์ และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุรินทร์ เพื่อให้ศูนย์การเรียนรู้สุขภาวะผู้สูงอายุตามแนวพระพุทธศาสนาเป็นพื้นที่พัฒนาสุขภาวะผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ โดยมีสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุรินทร์เป็นผู้รับผิดชอบในการสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาสุขภาวะทางกาย คณะสงฆ์จังหวัดสุรินทร์เป็นผู้สนับสนุนให้เกิดการพัฒนาสุขภาวะทางจิตและถ่ายทอดหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยส่งเสริมการพัฒนาทางด้านสุขภาวะทางปัญญา สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสุรินทร์มีหน้าที่สนับสนุนให้เกิดการพัฒนาสุขภาวะทางสังคม เพื่อให้พื้นที่ดังกล่าวสามารถเติมเต็มความต้องการของผู้สูงอายุ ลดความรู้สึกอ้างว้างโดดเดี่ยว สนับสนุนให้ผู้สูงอายุเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง และสามารถที่จะเป็นกำลังสำคัญในการสร้างสรรค์สังคมต่อไป

ศูนย์การเรียนรู้ผู้สูงอายุตามแนวพระพุทธศาสนา
(วัดสันติวิเวก)
ที่อยู่ ตำบลตะเคียน อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์
FACEBOOK @takean99
เบอร์โทรศัพท์ 044-147412

8

สามัคคีธรรม

สามัคคีธรรม การผลักดันให้หน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล ส่งเสริมการสร้างให้เกิดแนวคิดการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข คำนึงถึงบทบาทและหน้าที่ของตนเองว่าควรจะดำเนินชีวิตเพื่อให้สังคมได้รับประโยชน์อย่างสูงสุด ตลอดจนการพัฒนาให้องค์กรทางพระพุทธศาสนาสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ ที่สอดคล้องหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาให้ประชาชนได้เข้าร่วมทำกิจกรรมร่วมกัน โดยมีเป้าหมายสูงสุดคือสร้างความสามัคคีปรองดอง เพื่อไว้เนื้อเชื่อใจและเข้าใจความแตกต่างทางความคิด ตลอดจนพร้อมรับฟังและไกล่เกลี่ยปัญหาอย่างสันติ

ศูนย์การเรียนรู้ธรรมชาติ เพื่อการเสริมสร้างสุขภาวะ ตามแนวพระพุทธศาสนา

ป่าชุมชนดงท่าเล-ดอนใหญ่ บ้านหนองบัว ตำบลช้างเผือก อำเภอสวรรคภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

ป่าชุมชนดงท่าเลดอนใหญ่ บ้านหนองบัว ตำบลช้างเผือก อำเภอสวรรคภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ถือเป็นพื้นที่หนึ่งที่ได้รับผลกระทบจากการถูกรุกรานของนายทุน ตลอดจนกลุ่มคนที่ต้องการเข้ามาหาผลประโยชน์จากผืนป่าอันเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าทั้งในเชิงสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมของชุมชน กลุ่มผู้นำชุมชนบ้านหนองบัวเห็นถึงความสำคัญในการที่จะดูแลรักษาทรัพยากรหรือทุนของชุมชนให้คงอยู่อย่างยั่งยืน จึงริเริ่มจัดตั้งกลุ่มจิตอาสา และได้จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ธรรมชาติ เพื่อการเสริมสร้างสุขภาวะตามแนวพระพุทธศาสนา โดยยึดโยงคนในชุมชนผ่านการสร้างความตระหนักและแสดงให้เห็นถึงความสำคัญในเรื่องของทรัพยากรธรรมชาติโดยใช้พระพุทธศาสนาเป็นเครื่องมือในการทำกิจกรรม มีการจัดกิจกรรมอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าไม้ สร้างกฎระเบียบ และตั้งคณะกรรมการดูแลป่าไม้ กิจกรรมต่างๆ ดำเนินอยู่ภายใต้ความไว้วางใจของใจของคนในชุมชน คณะสงฆ์ประจำตำบลไปจนถึงในระดับจังหวัด โดยเห็นว่าหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาสามารถหลักในการยึดโยงชุมชนให้เป็นหนึ่งเดียวกันได้ แนวทางการฟื้นฟูและอนุรักษ์ที่ทางกลุ่มได้นำมาใช้ในพื้นที่ ส่งผลให้สภาพป่าที่จากเดิมมีความเสื่อมโทรม ได้รับการฟื้นฟูจนมีความอุดมสมบูรณ์มากขึ้น ผลสำเร็จดังกล่าว ส่งผลให้ชุมชนดงท่าเล-ดอนใหญ่ได้รับรางวัลลูกโลกสีเขียวในประเภทชุมชน ประจำปี 2559 และมีกลุ่มหรือเครือข่ายภายนอกสนใจเข้ามาศึกษาดูงานอยู่เป็นประจำ

ศูนย์การเรียนรู้ธรรมชาติ เพื่อการเสริมสร้างสุขภาวะตาม
แนวพระพุทธศาสนา
ที่อยู่ ป่าชุมชนดงท่าเล-ดอนใหญ่ บ้านหนองบัว ตำบล
ช้างเผือก อำเภอสวรรคภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด
FACEBOOK @parchomchonbannongbua

หลักการของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล

1. สงเคราะห์ประชาชนภายในตำบลนั้นๆ เพื่อให้ช่วยเหลือตนเองได้ และสามารถได้ ในสิ่งที่ต้องการตามสมควรแก่สภาพ

2. เป็นการทำงานแบบบูรณาการระหว่างวัด บ้าน และหน่วยราชการ เพื่อพัฒนาบุคคลให้มีความรู้ดี ความสามารถดี และความประพฤติดี พัฒนากันให้เจริญตามสมควร เพื่อความอยู่ดีกินดีมีความสุขของประชาชน

3. เป็นศูนย์รวมการทำงานแบบบูรณาการของพระสงฆ์และคฤหัสถ์ภายในตำบลนั้นๆ เพื่อบำบัดทุกข์บำรุงสุขแก่ประชาชนได้กันทั่วทั้งตำบล

4. พึงทะนุบำรุงประชาชนภายในตำบลนั้นๆ ให้อยู่อย่างปกติสุข ด้วยความรักความเข้าใจซึ่งกันและกัน

5. สนับสนุนนโยบายของรัฐบาลเพื่อความอยู่ดีกินดีมีสุขแก่ประชาชน ให้สำเร็จลงอย่างเรียบร้อย เป็นประโยชน์ต่อประชาชนโดยตรง โดยการสนับสนุนอาชีพที่สุจริตถูกต้องตามธรรมาภิบาลขององค์กรชุมชน ถูกกฎหมายบ้านเมือง อันจะทำให้ความเป็นอยู่ของประชาชนดีขึ้น

เครื่องมือดำเนินกิจกรรม

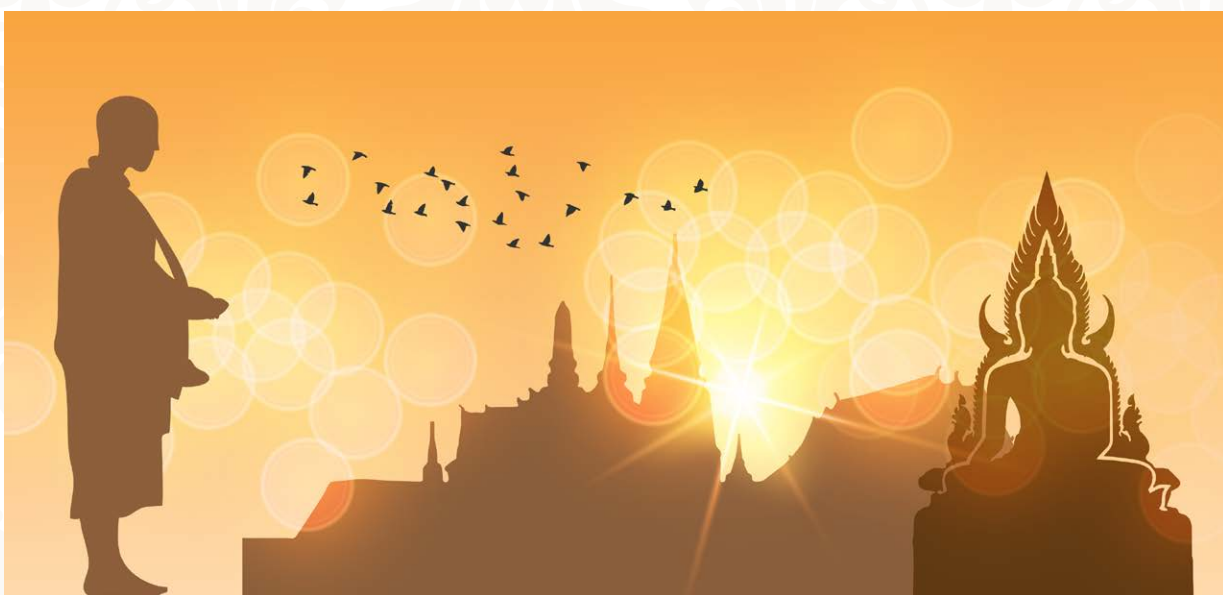
1. ข้อมูลพื้นฐานชุมชน

เป็นเครื่องมือที่สร้างความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับชุมชน เพื่อเป็นแนวทางการศึกษา ทำความเข้าใจและตัดสินใจทำกิจกรรมพัฒนาชุมชนให้ตรงตามความต้องการของพื้นที่ให้มากที่สุด ทั้งนี้ข้อมูลควรประกอบด้วยข้อมูลเกี่ยวกับประชากร ศาสนาและความเชื่อ ระบบโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสาธารณูปการ ซึ่งสามารถสืบค้นข้อมูลได้ทั้งในลักษณะการสำรวจด้วยตนเอง การใช้ฐานข้อมูลของราชการ และการเปรียบเทียบข้อมูลจากการศึกษาที่เคยมีมาก่อน

2. ประวัติศาสตร์ชุมชน

เป็นเครื่องมือที่สร้างความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับภูมิหลังของชุมชน เพื่อการทราบถึงที่มาที่ไปของปรากฏการณ์หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชุมชน และเพื่อการถอดคิส่วนตัวในการตัดสินใจของเหตุการณ์หรือปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น นอกจากนี้ยังสามารถช่วยให้กำหนดโครงการหรือกิจกรรมพัฒนาชุมชนได้สอดคล้องกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรมของชุมชนอีกด้วย

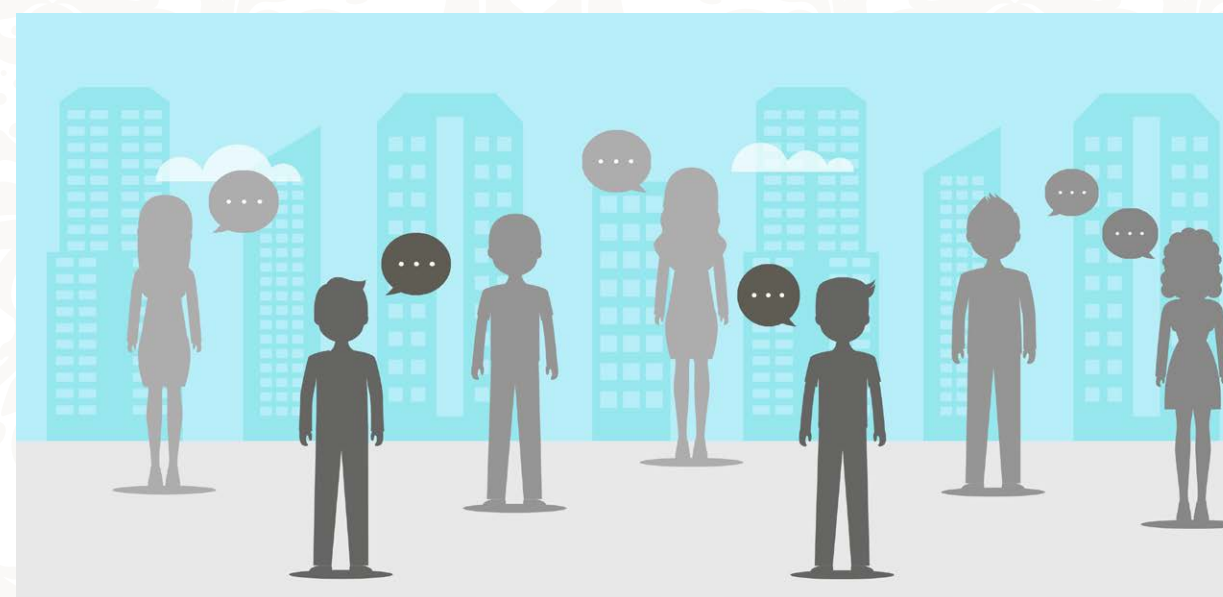
3. ระบบศาสนาและความเชื่อชุมชน

เป็นเครื่องมือที่สร้างความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับความเชื่อทางศาสนา การให้ความสำคัญกับพิธีกรรม วิถีปฏิบัติตามแนวคิตร่วมของชุมชน ตลอดจนได้เรียนรู้ขนบธรรมเนียมและประเพณีของชุมชน จะมีประโยชน์ช่วยให้เกิดความเข้าใจมิติทางวัฒนธรรมท้องถิ่น และสามารถกำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมสาธารณสุขสงเคราะห์ได้อย่างสอดคล้องกับบริบทศาสนาและความเชื่อของคนในชุมชน

4. ระบบสุขภาพชุมชน

เป็นเครื่องมือที่แสดงให้เห็นระบบการแพทย์ที่มีความหลากหลายในชุมชน และสามารถเลือกระบบการแพทย์ที่มีความหลากหลายนำมาประยุกต์ใช้ในงานด้านการสาธารณสุข รวมทั้งยังเป็นข้อมูลพื้นฐานในการทำควาเข้าใจและวางแผนการสร้างสุขภาพของคร่วมให้เกิดขึ้นในชุมชนในอนาคต

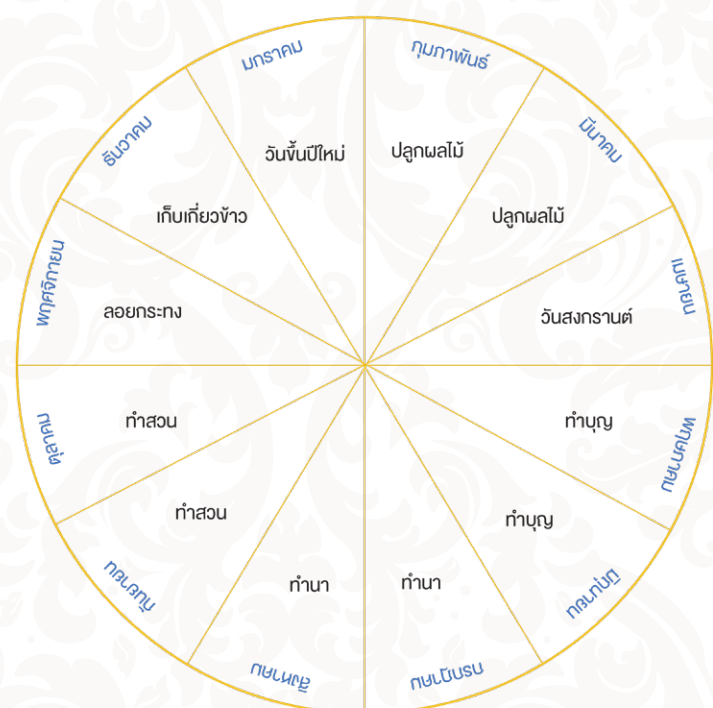
5. องค์กรชุมชน

เป็นเครื่องมือที่แสดงให้เห็นถึงระบบความสัมพันธ์ของคนในชุมชน และรูปแบบของการรวมกลุ่มเป็นองค์กรชุมชน ทั้งองค์กรอย่างเป็นทางการด้านการปกครอง องค์กรภาคประชาสังคม ตลอดจนองค์กรด้านการพัฒนาภายในชุมชน เพื่อทำความเข้าใจและกำหนดทิศทางการดำเนินงานให้สอดคล้องกับกิจกรรม ความโดดเด่นของชุมชน ตลอดจนลดปัญหาความทับซ้อนของการดำเนินงานภายในชุมชนได้

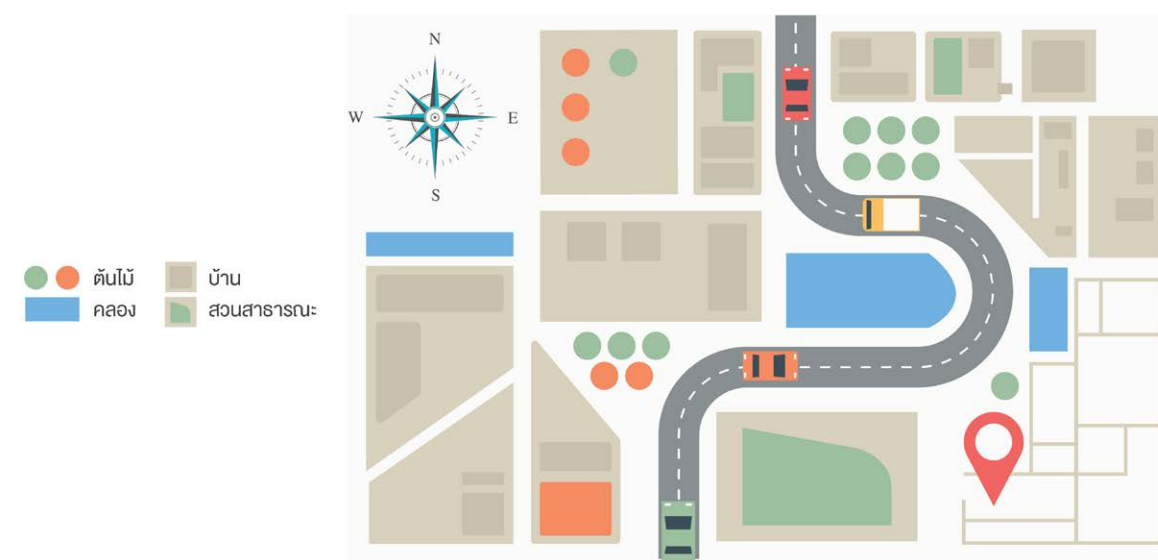
6. เครื่อง่ายการพัฒนา

เป็นเครื่องมือที่ขับเคลื่อนกระบวนการด้านการพัฒนา โดยสนับสนุนและช่วยเหลือการทำงานในฐานะภาคีเครือข่าย รวมทั้งยังศึกษาเป็นข้อมูลช่วยให้สามารถวางแผนสร้างและพัฒนาเครือข่ายภาคส่วนต่างๆ ให้เข้ามามีส่วนทำกิจกรรมสาธารณะสงเคราะห์ได้อีกด้วย

7. ปฏิทินชุมชน

เป็นเครื่องมือที่มีเป้าหมายสำคัญ ดังนี้ 1.สร้างความเข้าใจในวิถีชาวบ้าน ทำให้รู้ว่าแต่ละช่วงเวลาชาวบ้านทำอะไรบ้าง 2.เป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน การรู้จังหวะชีวิตทำให้เข้าหาชาวบ้านได้ถูกจังหวะที่เหมาะสม 3.ช่วยให้การวางแผนงานชุมชนดีขึ้น เพราะจะทำให้สามารถจัดตารางการทำงานที่จะสอดคล้องกับวิถีชีวิตของชาวบ้านได้สำหรับประโยชน์ของปฏิทินชุมชน คือ เป็นเครื่องมือที่ทำให้สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมกับชาวบ้านได้อย่างเหมาะสม ทำให้ชาวบ้านคุ้นเคยและเกิดการยอมรับ

8. แผนที่เดินดิน

เป็นเครื่องมือที่มีเป้าหมายสำคัญ ดังนี้ 1.ทำให้เห็นภาพรวมของชุมชนครบถ้วนที่สุด 2.ทำให้ได้ข้อมูลมากในระยะเวลาสั้นที่สุด 3.ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือมากที่สุด เพราะได้จากการสังเกตด้วยตัวเองสำหรับประโยชน์ของแผนที่เดินดิน คือ เป็นเครื่องมือที่ทำให้เห็นองค์ประกอบโดยรวมของชุมชนในระยะเวลาที่รวดเร็ว และได้ปริมาณข้อมูลจำนวนมากในระยะเวลาสั้นที่สุด

ระเบียบมหาเถรสมาคม

ว่าด้วยการตั้งหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล

พ.ศ. ๒๕๔๖

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕ ตีรี้ แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ มหาเถรสมาคมวางระเบียบมหาเถรสมาคมไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบมหาเถรสมาคมนี้ เรียกว่า “ระเบียบมหาเถรสมาคมว่าด้วยการตั้งหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล พ.ศ. ๒๕๔๖”

ข้อ ๒ ระเบียบมหาเถรสมาคมนี้ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในแถลงการณ์คณะสงฆ์ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ตั้งแต่วันใช้ระเบียบนี้ ให้ยกเลิกระเบียบมหาเถรสมาคมว่าด้วยการตั้งหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล พ.ศ. ๒๕๑๘

ให้บรรดาหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล ซึ่งได้จัดตั้งขึ้นตามระเบียบมหาเถรสมาคมว่าด้วยการตั้งหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล

พ.ศ. ๒๕๑๘ ให้คงเป็นหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลตามระเบียบมหาเถรสมาคมนี้

ข้อ ๔ ในระเบียบมหาเถรสมาคมนี้ “หน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล” หมายถึง หน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลแห่งราชอาณาจักรซึ่งมีวัดตั้งอยู่

หน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลมีวัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมและสร้างสิ่งที่เป็นคุณประโยชน์แก่ประชาชนตามหัวข้ออบรม ดังนี้

- (๑) ศีลธรรมและวัฒนธรรม
- (๒) สุขภาพอนามัย
- (๓) สัมมาชีพ
- (๔) สันติสุข
- (๕) ศึกษาสงเคราะห์
- (๖) สาธารณสงเคราะห์
- (๗) กตัญญูกตเวทิตาธรรม
- (๘) สามัคคีธรรม

ข้อ ๕ หน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล ประกอบด้วย กรรมการ ดังต่อไปนี้

- (๑) กรรมการโดยตำแหน่ง

ก. ประธานกรรมการ ได้แก่ เจ้าอาวาส แห่งวัดที่ตั้งหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลนั้น

ในกรณีที่ประธานกรรมการไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ถ้ามีรองประธานกรรมการฝ่ายบรรพชิตรูปเดียว ให้ประธานกรรมการมอบหมายให้รองประธานกรรมการฝ่ายบรรพชิตรูปนั้น ปฏิบัติหน้าที่แทนถ้ามีรองประธานกรรมการฝ่ายบรรพชิตหลายรูป ให้ประธานกรรมการมอบหมายให้รองประธานกรรมการฝ่ายบรรพชิตรูปใดรูปหนึ่งปฏิบัติหน้าที่แทน ถ้าประธานกรรมการมิได้มอบหมายให้ รองประธานกรรมการฝ่ายบรรพชิตเลือกกันเองขึ้น ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานกรรมการเว้นแต่ในกรณีที่มิมีรองประธานกรรมการฝ่ายบรรพชิตรูปเดียวให้รองประธานกรรมการฝ่ายบรรพชิตรูปนั้น ปฏิบัติหน้าที่แทน

ข. รองประธานกรรมการฝ่ายบรรพชิต ได้แก่ เจ้าอาวาสวัดอื่นทุกวัดในตำบลนั้น เว้นแต่ในกรณีที่เจ้าอาวาสอื่นนั้นดำรงตำแหน่งตั้งแต่เจ้าคณะตำบลขึ้นไปให้มอบหมายแก่ภิกษุรูปใดรูปหนึ่งในวัดของตนเป็นรองประธานกรรมการในฐานะเจ้าอาวาสด้วยถ้าในตำบลนั้นมีวัดตั้งหน่วยอบรมเพียงวัดเดียวให้เจ้าอาวาสเลือกพระภิกษุรูปใดรูปหนึ่งในวัดนั้นเป็นรองประธานกรรมการ ถ้าเจ้าคณะตำบลในตำบลนั้น มิได้ดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดที่ตั้งหน่วยอบรมประชาชน หรืออยู่ที่วัดอื่นให้เจ้าคณะตำบลเข้าร่วมประชุมในฐานะที่ปรึกษา

ค. รองประธานกรรมการฝ่ายคฤหัสถ์ ได้แก่ กำนันในตำบลนั้น ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในตำบลนั้น ถ้าตำบลนั้นอยู่ในเขตเทศบาลให้มีผู้แทนเทศบาล เป็นรองประธานฝ่ายคฤหัสถ์

ง. กรรมการ ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และแพทย์ประจำตำบลในตำบลนั้น กรรมการโดยตำแหน่งให้เจ้าคณะอำเภอเป็นผู้แจ้งให้ทราบ

(๒) กรรมการโดยแต่งตั้ง ได้แก่กรรมการซึ่งที่ประชุมกรรมการโดยตำแหน่งคัดเลือกจากคฤหัสถ์ ซึ่งเป็นทายาททายิกา ครูโรงเรียน ผู้ทรงคุณวุฒิ ในตำบลนั้น มีจำนวนไม่ต่ำกว่าห้าคน และไม่เกินเก้าคน เสนอเจ้าคณะอำเภอเพื่อแต่งตั้งให้คณะกรรมการดังกล่าวข้างต้น แต่งตั้งเลขานุการขึ้นรูปหนึ่งเพื่อทำหน้าที่การ เลขานุการ และถ้าเป็นการสมควรจะแต่งตั้งบรรพชิตหรือคฤหัสถ์เป็นผู้ช่วยเลขานุการ ก็ได้

ข้อ ๖ กรรมการซึ่งได้รับการแต่งตั้งตามความในข้อ ๔ (๒) พ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) ดำรงตำแหน่งครบ ๔ ปี

กรรมการผู้พ้นจากตำแหน่งตามความใน (๓) ข้างต้น อาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้

ข้อ ๗ การประชุมคณะกรรมการตามความในข้อ ๕ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงเป็นองค์ประชุมการลงมติข้อปรึกษาในที่ประชุมคณะกรรมการตามความในวรรคต้น ให้ถือเอาเสียงข้างมากเป็นประมาณถ้ามีเสียงเท่ากันให้ประธานที่ประชุมสั่งระงับเรื่องนั้นไว้ก่อน การประชุมโดยปกติของคณะกรรมการดังกล่าวข้างต้น ให้คณะกรรมการกำหนดขึ้นตามที่เห็นสมควร ส่วนการประชุมพิเศษจะให้มีขึ้นเป็นครั้งคราวตามความจำเป็นก็ได้

ข้อ ๘ คณะกรรมการหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล เรียกชื่อย่อว่า “คณะกรรมการ อ.ป.ต.” มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) จัดการอบรมประชาชน ตามวัตถุประสงค์และวิธีการที่กำหนดไว้ในระเบียบมหาเถรสมาคมนี้ และตามแนวการอบรมซึ่งคณะกรรมการอบรมประชาชนกลาง จะได้กำหนดขึ้น โดยความเห็นชอบของมหาเถรสมาคม

(๒) ปฏิบัติการช่วยเหลือเกื้อกูลประชาชนในตำบลนั้น ตามกำลังและความสามารถ

(๓) แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ฝ่ายการเงิน และฝ่ายธุรการอื่น ๆ กำหนดวิธีปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ฝ่ายธุรการ และเป็นการสมควรจะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นเพื่อมอบหมายให้พิจารณาหรือดำเนินการใด ๆ ก็ได้

(๔) จัดการดูแล รักษาทรัพย์สินของหน่วยอบรมให้เป็นไปด้วยดี

(๕) เสนอความเห็น หรือข้อขัดข้องต่อคณะกรรมการอำนวยการอบรม และปฏิบัติตามคำแนะนำชี้แจงของคณะกรรมการอำนวยการหรือผู้อำนวยการอบรมแล้วแต่กรณี

(๖) ติดต่อประสานงาน และขอความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายบ้านเมือง เพื่อให้การอบรมประชาชนดำเนินไปโดยสะดวกและเรียบร้อย

(๗) เสนอรายการกิจการที่ได้ดำเนินการไปแล้วในรอบปี ต่อคณะกรรมการอำนวยการและผู้อำนวยการอบรมตามลำดับจนถึงคณะกรรมการอำนวยการอบรมประชาชนกลาง นอกจากกรณี ดังกล่าวข้างต้น ให้มีหน้าที่จัดตั้งห้องสมุดและเภสัชสถานประจำตำบลอีกส่วนหนึ่ง ตามวิธีการที่จะได้กำหนดขึ้น

ข้อ ๙ การประชุมอบรมประชาชนตามวัตถุประสงค์ในข้อ ๔ จะดำเนินการโดยวิธีใดวิธีหนึ่งก็ได้ ตามสมควรแก่กรณี คือ

(๑) การอบรมทั่วไป ได้แก่ การประชุมประชาชนทั่วไปในตำบลนั้นโดยเชิญวิทยากรมาอธิบายชี้แจงแนะนำในทางวิชาการ และ การปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ข้อใดข้อหนึ่งของหน่วยอบรม

(๒) การอบรมเฉพาะกรณี ได้แก่ การประชุมประชาชนเพียงบางส่วน เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่เกิดขึ้นแก่ประชาชนส่วนนั้น ๆ โดยวิธีการชี้แจงแนะนำซ่อมความเข้าใจในเรื่องนั้น ๆ

(๓) การอบรมเฉพาะบุคคล ได้แก่ การจัดให้บุคคลมาพบปะสังสรรค์ เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือชี้แจงแนะนำซ่อมความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับบุคคลนั้นการประชุมอบรมตามวิธีใน (๑) โดยปกติให้มีการประชุมเดือนละ ๑ ครั้ง ในกรณีจำเป็นคณะกรรมการจะงดการประชุม หรือจะจัดให้มีการประชุมพิเศษก็ได้ส่วนการประชุมอบรมตามวิธีการในข้อ (๒) และ (๓) ให้ดำเนินการตามสมควรแก่กรณีที่เกิดขึ้น

ข้อ ๑๐ หน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล อยู่ในความอำนวยการของคณะกรรมการอำนวยการและผู้อำนวย การ ตามลำดับดังนี้

(๑) คณะกรรมการอำนวยการอบรมประชาชนประจำอำเภอ เรียกชื่อย่อว่า “คณะกรรมการ อ.ป.อ.” ประกอบด้วย

ก. กรรมการเจ้าหน้าที่โดยตำแหน่ง ได้แก่ เจ้าคณะอำเภอ เจ้าสังกัดเป็นประธาน รองเจ้าคณะอำเภอเป็น รองประธาน และ เจ้าคณะตำบลทุกตำบลในเขตอำเภอนั้น เป็น กรรมการ ในกรณีที่ไม่มีรองเจ้าคณะอำเภอ ให้เจ้าคณะ อำเภอเลือกเจ้าคณะตำบลในเขตนั้นเป็นรองประธานกรรมการ

ข. กรรมการที่ปรึกษา ได้แก่ นายอำเภอที่หน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลนั้นตั้งอยู่ และเจ้าหน้าที่ประจำ อำเภอนั้นมีจำนวนไม่ต่ำกว่า ๓ คน และไม่เกิน ๕ คน ตามที่นายอำเภอพิจารณาเลือกให้เข้าร่วมเป็นกรรมการที่ปรึกษา

(๒) คณะกรรมการอำนวยการอบรมประชาชนประจำจังหวัด เรียกชื่อย่อว่า “ คณะกรรมการ อ.ป.จ.” ประกอบด้วย

ก. กรรมการเจ้าหน้าที่โดยตำแหน่ง ได้แก่ เจ้าคณะจังหวัด เจ้าสังกัดเป็นประธาน รองเจ้าคณะจังหวัด เป็น รองประธาน และ เจ้าคณะอำเภอทุกอำเภอ ในเขตอำเภอนั้น เป็น กรรมการ

ในกรณีที่ไม่มีรองเจ้าคณะจังหวัด ให้เจ้าคณะจังหวัดเลือกเจ้าคณะอำเภอ ในเขตนั้น เป็นรองประธานกรรมการ

ข. กรรมการที่ปรึกษา ได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัด ในเขตที่หน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลนั้นตั้งอยู่และเจ้า หน้าที่ประจำจังหวัดนั้นมีจำนวนไม่ต่ำกว่า ๓ คน และไม่เกิน ๕ คนตามที่ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาเลือกให้เข้าร่วม เป็นกรรมการที่ปรึกษา

(๓) เจ้าคณะภาคเจ้าสังกัด เป็นผู้อำนวยการอบรมประชาชน ประจำภาคโดยตำแหน่ง

(๔) คณะกรรมการอบรมประชาชนกลาง เรียกชื่อย่อว่า “ คณะกรรมการ อ.ป.ก. “ประกอบด้วยประธาน และรองประธานกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิไม่เกิน ๕ รูป ตามที่มหาเถรสมาคมจะได้แต่งตั้งขึ้น กับเจ้าคณะใหญ่ทุกหน เป็น กรรมการโดยตำแหน่งนอกจากนี้มหาเถรสมาคมจะได้เชิญผู้แทนกระทรวงทบวง กรม ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ ของหน่วยอบรมตามที่เห็นสมควร เข้าร่วมเป็นกรรมการด้วยให้คณะกรรมการตาม (๑) (๒) และ (๔) แต่งตั้งเลขานุการ ขึ้นรูปหนึ่ง เพื่อทำหน้าที่การเลขานุการ ถ้าเป็นการสมควรจะแต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการ อีกรูปหนึ่งหรือหลายรูปก็ได้

ข้อ ๑๑ การประชุมคณะกรรมการตามความในข้อ ๙ (๑๐)และ (๒) ต้องมีคณะกรรมการเจ้าหน้าที่มาประชุม ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการ เจ้าหน้าที่ทั้งหมดและต้องมีกรรมการที่ปรึกษามาประชุมไม่น้อยกว่า ๑ คน จึง เป็นองค์ประชุม

ข้อ ๑๒ การประชุมและการลงมติ ข้อปรึกษาในที่ประชุมคณะกรรมการ อ.ป.ก. ให้นำความในข้อ ๗ วรรค ๑ และ วรรค ๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๓ การพ้นจากตำแหน่งของกรรมการ อ.ป.ก. ซึ่งได้รับการแต่งตั้งตามความใน ข้อ ๑๐ (๔) ให้นำความ ในข้อ ๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๔ คณะกรรมการอำนวยการและผู้อำนวย การการอบรมประชาชน ตามความ ในข้อ ๑๐ แต่ละชั้น มี อำนาจและหน้าที่ดังนี้

(๑) ควบคุมและส่งเสริมการอบรมประชาชน ให้เป็นไปตามระเบียบมหาเถรสมาคมนี้

(๒) แก้ไขข้อขัดข้องเกี่ยวกับกิจการในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหน่วยอบรมประชาชนประจำ ตำบล ให้เป็นไปโดยชอบ

(๓) ตรวจตราชี้แจง แนะนำเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลให้ปฏิบัติหน้าที่ โดยเรียบร้อย

ข้อ ๑๕ ในอำเภอหนึ่ง เมื่อคณะกรรมการ อ.ป.อ. มีความประสงค์ขอตั้งหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลใด ณ วัดใด ให้รายงานเสนอขอรับอนุมัติจากคณะกรรมการ อ.ป.จ. เมื่อได้รับอนุมัติให้ตั้งหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล นั้นและเปิดดำเนินการอบรมครั้งแรกแล้ว ให้หน่วยอบรมนั้นรายงานโดยลำดับจนถึงคณะกรรมการ อ.ป.ก. หน่วยอบรม ประชาชนประจำตำบลใด มีอาณาเขตกว้างขวางหรือมีประชาชนเป็นจำนวนมาก เพื่อสะดวกแก่ประชาชนจะจัดให้มีการ อบรมเพิ่มขึ้น ณ วัดใดวัดหนึ่ง หรือสถานที่ใดแห่งหนึ่ง ในเขตตำบลนั้นตามที่คณะกรรมการ อ.ป.ต. เห็นสมควรก็ได้ ถ้า ตำบลใดที่มีวัดตั้งอยู่ เมื่อกำนัน ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ใหญ่บ้าน และกรรมการบริหาร องค์การ บริหารส่วนตำบล ในเขตตำบลนั้น ร้องขอต่อหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลใด คณะกรรมการ อ.ป.ต. จะ จัดให้มีการอบรมเพิ่มขึ้น ณ ตำบลนั้นก็ได้ในกรณีที่คณะกรรมการ อ.ป.ต. เห็นสมควรย้ายหน่วยอบรมประชาชนประจำ ตำบลจากวัดหนึ่ง ไปยังอีกวัดหนึ่งในตำบลเดียวกัน ให้รายงานเสนอผ่านคณะกรรมการ อ.ป.อ. จนถึงคณะกรรมการ อ.ป.จ.เมื่อได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการ อ.ป.จ. แล้ว จึงให้ย้ายได้ และให้คณะกรรมการ อ.ป.จ. รายงานโดยลำดับจนถึง คณะกรรมการ อ.ป.ก. ในกรณีที่หน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลล้นเล็กตามมติ มหาเถรสมาคม บรรดาทรัพย์สิน ของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลนั้น ย่อมตกเป็นสมบัติของวัดที่หน่วยอบรมประชาชนนั้นตั้งอยู่

ข้อ ๑๖ เงินและพัสดุของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล อาจได้รับจากผู้มีศรัทธาบริจาคการดูแลรักษา และการจัดการเงินและพัสดุของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล ให้ดำเนินการตามวิธีปฏิบัติที่จะได้กำหนดขึ้น

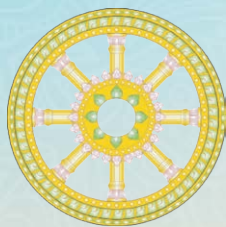
ข้อ ๑๗ ในตำบลใดที่ยังไม่ได้ตั้งหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล ให้เริ่มดำเนินการตั้งหน่วยอบรมประชาชน ประจำตำบลตามระเบียบมหาเถรสมาคมนี้ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๖ เป็นต้นไป และให้ครบทุกตำบลภายในสิ้นปี ๒๕๔๙ เว้นแต่จะมีเหตุขัดข้อง ซึ่งยังไม่สามารถจะจัดตั้งภายในกำหนดดังกล่าวนั้น ให้คณะกรรมการ อ.ป.อ.รายงานโดยลำดับ จนถึงคณะกรรมการ อ.ป.ก.

ประกาศ ณ วันที่ ๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๖

สมเด็จพระญาณสังวร
สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก
ประธานกรรมการมหาเถรสมาคม

โดย

โครงการพัฒนาสู่ภาวะรู้และการเรียนรู้ตามแนวพระพุทธศาสนา (สรพ.)
สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

www.facebook.com/buddhistfordev

www.buddhistfordev.com